

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پزشکی

عنوان:

**بازنگری سرفصل های اخلاق حرفه ای در کوریکولوم کشوری دوره های آموزش
تخصصی دندانپزشکی و تدوین برنامه درس اخلاق حرفه ای در دوره های آموزش
تخصصی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران**

پایان نامه برای دریافت درجه دکترای تخصصی PhD

اخلاق پزشکی

نگارنده:

دکتر سیده نفیسه مومنی ماسوله

اساتید راهنما:

دکتر باقر لاریجانی – دکتر حسن رزمی

اساتید مشاور:

دکتر فریبا اصغری، دکتر عظیم میرزازاده، دکتر فرنوش محمدی

سال دفاع ۱۴۰۱

شماره پایان نامه ۳۰

چکیده فارسی:

مقدمه و هدف: دندانپزشکان مانند پزشکان و سایر بالینگران در ارائه مراقبت سلامت، با چالش های اخلاقی متعدد روبرو می شوند و می بایست در زمان آموزش علوم بالینی، برای این مواجهه تجهیز شوند. مراحل مختلف در آموزش دندانپزشکی فرصتهای متفاوتی را برای یادگیری اخلاق فراهم می کند. دوره رزیدنتی فرصت مناسبی برای تاثیرگذاری بر رفتار متخصصین است. آموزش در دوره عمومی در این حوزه کافی نیست و رزیدنتها به علت مسئولیت بیشتر نسبت به بیمار و نقشهای چندگانه ای که در دوره آموزش خود به عهده دارند و به دلیل فرسایشی که در نگرش اخلاقی آنها رخ می دهد، نیاز به آموزش رسمی اخلاق و تعهد حرفه ای دارند. بنابراین با توجه به زمان کوتاه و برنامه فشرده آموزشی در دوران رزیدنتی، تهیه برنامه درسی مناسب، از اهمیت بالایی برخوردار است. هدف از طراحی و انجام این مطالعه، تعیین سرفصل های مورد نیاز رزیدنتهای دندانپزشکی در درس اخلاق حرفه ای در کوریکولوم کشوری دوره های آموزش تخصصی دندانپزشکی و تدوین برنامه درس مربوطه در دوره های آموزش تخصصی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، بود.

روش کار: مطالعه حاضر پژوهشی است با دو هدف اصلی به دنبال هم و بنابراین در دو فاز انجام شد. در فاز اول از روش دلفی اصلاح شده برای تعیین سرفصل های درس اخلاق حرفه ای استفاده شد. موضوعات اخلاق دندانپزشکی با انجام مرور متون وسیع و نظر سنجی از اعضای هیات علمی استخراج شد. سرفصل های به دست آمده از دسته بندی موضوعات، مبنای راندهای رفت و برگشتی مطالعه دلفی بود. سه راند دلفی انجام شد.

فاز دوم شامل تدوین برنامه درسی درس اخلاق حرفه ای برای دانشجویان دوره های تخصصی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود. برای این منظور از الگوی ۱۰ سوال هاردن استفاده شد. پیش نویس گامهای مختلف برنامه درسی بر اساس مرور متون و برنامه های درسی سایر مراکز آموزشی تهیه شد.

کارگروه تدوین برنامه درسی اخلاق حرفه ای در دوره رزیدنتی در دانشکده دندانپزشکی مد نظر، با حضور یک نفر از اعضای هیات علمی گروه های مختلف آموزشی، تشکیل شد و پیش نویس گامهای مختلف برنامه درسی، در ۵ جلسه بررسی، اصلاح و نهایی شد.

یافته ها: در مرحله تعیین موضوعات در فاز اول مطالعه، ۲۶ سرفصل اخلاق دندانپزشکی مشخص شد. خبرگان شرکت کننده در راندهای سه گانه دلفی به توافق رسیدند که رزیدنتهای همه رشته های تخصصی بالینی دندانپزشکی به آموزش ۲۳ موضوع از آنها نیاز دارند. بر اساس نظر این افراد، آموزش موضوعات ملاحظات اخلاقی

در ارائه خدمات به کودکان، تبلیغات و ارتباط با رسانه و ارائه اقدامات غیر درمانی، مورد نیاز برخی از رشته های تخصصی است.

در برنامه درسی تدوین شده برای دوره رزیدنتی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، برای توانمندی اخلاق و تعهد حرفه ای سه محور تعیین شد: تشخیص مسایل اخلاقی، توانایی تصمیم گیری اخلاقی و پایبندی به تعهدات حرفه ای.

دو رویکرد به منظور آموزش طولی و ادغام یافته در برنامه آموزشی دوره رزیدنتی دندانپزشکی برنامه ریزی شد: آموزش رسمی در قالب واحد درسی و برنامه ارزیابی رفتار حرفه ای. کارگاه های آموزشی، جلسات بررسی کیس اخلاقی مشترک بین رزیدنتهای همه رشته های تخصصی و جلسات منتورینگ مختص رزیدنتهای هر رشته، طراحی شد. در فاز اول اجرای برنامه، ارزیابی رفتار حرفه ای در محیط بالینی به هدف تکوینی مد نظر قرار گرفت.

نتیجه گیری: در این مطالعه سرفصل های مورد نیاز رزیدنتهای دندانپزشکی در حوزه اخلاق و تعهد حرفه ای دندانپزشکی مشخص شد. در برنامه درسی پیشنهادی، با در نظر گرفتن محدودیتهای موجود در نظام سالی واحدی و آیین نامه دوره های دستیاری دندانپزشکی، ادغام عمودی درس اخلاق در کوریکولوم دوره رزیدنتی دندانپزشکی مد نظر قرار گرفت و رویکردهای موثر و قابل اجرا در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران برنامه ریزی شد.

کلمات کلیدی: اخلاق دندانپزشکی؛ رزیدنتی؛ آموزش؛ برنامه درسی